گزارش اقتصادی: بازتاب و واکنش ها به توافق تجاری آمریکا و اندونزی

توضیحات تصویر: آمریکا می تواند با تعرفه صفر درصد کالا به اندونزی صادرکند و اندونزی باید انرژی به ارزش ۲۴۴ تریلیون روپیه،۵۰ فروند هواپیمای بوئینگ ۷۷۷ وتجهیزات کشاورزی به ارزش ۷۳ تریلیون روپیه از آمریکا خریداری نماید. در مقابل اندونزی موفق به کاهش تعرفه های آمریکا از ۳۲ درصد به ۱۹ درصد شده است.

در تاریخ ۱۶ جولای رئیس جمهور اندونزی طی پستی در شبکه شخصی خود در خصوص توافق تجاری میان اندونزی و آمریکا اظهار داشت: **"من گفت‌وگوی بسیار خوبی با رئیس‌جمهور دونالد ترامپ داشتم. ما با هم توافق کردیم که روابط تجاری میان اندونزی و ایالات متحده را وارد عصر جدیدی از منافع متقابل برای دو ملت بزرگمان کنیم. رئیس‌جمهور ترامپ سلام گرم خود را به مردم اندونزی ابلاغ کرد."**

بازار سهام اندونزی به این خبر واکنش مثبت نشان داد و **شاخص IHSG با رشد ۰.۷٪** همراه شد؛ تحلیلگران رسماً این را **نشانه‌ای از جریان ورود سرمایه و احتمال کاهش نرخ بهره** دانستند و این مسئله در روز ۱۶ جولای با اعلام اینکه بانک اندونزی نرخ بهره را برای حمایت از رشد اقتصادی به ۵.۲۵ درصد کاهش داد به تحقق پیوست. بانک اندونزی (BI) نرخ کلیدی بهره یا نرخ سیاستی خود را به میزان

۲۵ واحد پایه کاهش داد و به ۵.۲۵ درصد رساند. این تصمیم با استناد به کاهش فشارهای تورمی و نیاز به حفظ رشد اقتصادی اتخاذ شده است. پس از نشست دو روزه هیئت مدیره بانک در تاریخ ۱۵ تا ۱۶ ژوئیه ۲۰۲۵، بانک اندونزی اعلام کرد که نرخ معیار BI-Rate به ۵.۲۵ درصد کاهش یافته است.

همچنین نرخ تسهیلات سپرده‌گذاری به ۴.۵ درصد و نرخ تسهیلات وام‌دهی به ۶.۰ درصد کاهش یافته است. پری وارژیو، رئیس بانک اندونزی، گفت: این تصمیم با پیش‌بینی ما مبنی بر باقی‌ماندن تورم در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ در محدوده هدف ۲.۵ درصد (با نوسان مثبت یا منفی یک درصد) سازگار است. وی افزود که این اقدام همچنین بازتابی از ثبات نرخ ارز روپیه، در هماهنگی با عوامل بنیادین آن، و لزوم ادامه حمایت از گسترش اقتصادی است. وارژیو اظهار داشت: در آینده، بانک اندونزی به بررسی فضای موجود برای کاهش بیشتر نرخ بهره ادامه خواهد داد تا ضمن حفظ ثبات روپیه و تضمین باقی‌ماندن تورم در محدوده هدف رشد اقتصادی؛ بتواند با تحولات اقتصادی داخلی و جهانی همراه باشد. همزمان با تسهیل سیاست پولی، بانک مرکزی در حال اجرای سیاست‌های کلان‌احتیاطی انبساطی برای تحریک اعطای وام، کاهش هزینه‌های استقراض، و بهبود نقدینگی در سیستم بانکی است.

این بانک همچنین در حال ارتقاء استفاده از پرداخت‌های دیجیتال و تقویت زیرساخت‌های نظام پرداخت است. برای تثبیت روپیه، بانک اندونزی مداخلات ارزی خود را تشدید کرده که شامل عملیات بازار نقدی(spot market) ، قراردادهای غیرقابل تحویل داخلی (DNDF) و قراردادهای غیرقابل تحویل خارجی (NDF) می‌شود.

بانک مرکزی همچنین در حال خرید اوراق قرضه دولتی در بازار ثانویه به‌منظور حمایت از ثبات بازارهای مالی است. اقدامات دیگر شامل عملیات پولی با رویکرد بازارمحور است که هدف آن بهبود انتقال اثرات کاهش نرخ بهره، حفظ نقدینگی کافی، تعمیق بازار پول و ارز، و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در بازارهای پرتفوی است. بانک اندونزی ساختار ابزارهای پولی و قراردادهای سوآپ ارزی را نیز به‌گونه‌ای تعدیل کرده است که سرمایه‌گذاری خارجی و دارایی‌های پولی داخلی را تشویق کند. افزون بر این، بانک مرکزی شفافیت را با انتشار ارزیابی ساختار نرخ بهره بانک‌ها، گسترش پذیرش پرداخت دیجیتال، و تقویت همکاری‌های بین‌المللی در زمینه بانکداری مرکزی افزایش می‌دهد.

شینتا ویدیجا کامدان رئیس Apindo اتحادیه کارفرمایان اندونزی، این توافق را برگ برنده اندونزی خواند که موقعیت کشور را **رقابتی‌تر از دیگر کشورهای جنوب‌شرق آسیا** کرده است. او افزود کاهش از ۳۲٪ به ۱۹٪، امتیاز مهمی است و هنوز جای ادامه مذاکرات وجود دارد.

مایردال گونارتو اقتصاددان می بانک اندونزی آن را توافق «نسبتاً مثبت» دانست چون تعرفه جدید کمتر از میانگین سایر کشورهاست. **اتحادیه تولیدکنندگان کفش نیز نگرانی خود را نسبت به این**

توافق اظهار داشته و بیان کردند فعالان صنعت کفش نگران‌اند؛ علت این نگرانی «حقوقِ متعدد و پایین بودن حاشیه سود» است. کاهش تعرفه هنوز هم ممکن است **رقابت‌پذیری را تهدید کند**. انجمن تجارت و صنعت جوانان (HIPMI) هشدار داد این تعرفه با تمام مزایایی که ایجاد می‌کند، می‌تواند **رقابت‌پذیری و اشتغال در صادرات غیر نفتی** همچون نساجی، کفش و مبلمان را تحت فشار قرار دهد. این چالش نیازمند **استراتژی تنوع بازار و حمایت از تولید داخلی** است.

اتاق بازرگانی و صنایع اندونزی (KADIN) نیز معتقد است که توافق تجاری جدید درباره تعرفه‌های واردات از ایالات متحده آمریکا می‌تواند باعث افزایش ارزش تجارت بین اندونزی و آمریکا شود. بکری رئیس اتاق بازرگانی اندونزی (کادین) در مصاحبه ای که در اینستاگرام سایت بیزنیس دات کام پخش شد اظهار داشت: ارزش تجارت اندونزی و آمریکا می‌تواند طی پنج سال آینده به ۸۰ میلیارد دلار آمریکا برسد، در حالی که پیش‌تر این رقم حدود ۴۰ میلیارد دلار بود. می توان گفت **بازار و بخشی از بخش خصوصی نسبت به این توافق خوش‌بین بوده** و کاهش تعرفه را فرصتی اقتصادی ارزیابی کرده‌اند. با این حال برخی صادرکنندگان واقعی، به‌ویژه در صنایع با حاشیه سود کم، با نگرانی نسبت به **افزایش رقابت‌پذیری در آمریکا** مواجه‌اند.

تحلیل گران تجاری توصیه کرده‌اند برای بهره‌برداری کامل از این توافق باید **بازاریابی صادرات را متنوع، عضویت و حمایت در بازارهای دیگر** را افزایش، **اقتصاد داخلی را مقاوم** و حتی مذاکرات بعدی را برای رفع عدم‌توازن شرایط تجاری را دنبال نمود. **مشاور شورای اقتصادی ملی** هریيانتو ایراوان، توافق را یک **پیروزی بزرگ برای بخش‌های مصرفی** مانند پوشاک و کفش توصیف کرد زیرا این کالاها بازار اضافی در آمریکا پیدا می‌کنند .

محمد ادی پورنووان اقتصاددان UGM معتقد است که احتمال کاهش صادرات، تضعیف روپیه و فشار بر بخش مالی و انقباض اقتصادی وجود دارد؛ اما این تهدید می‌تواند فرصت جذب سرمایه‌گذاری را نیز فراهم نماید.

با وجود اینکه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، تعرفه متقابل بر کالاهای وارداتی از اندونزی را از ۳۲ درصد به ۱۹ درصد کاهش داده است، دولت استانی جاوه غربی همچنان به دنبال یافتن بازارهای صادراتی جدید است. نینینگ یولیاستیانی، رئیس اداره صنعت و تجارت جاوه غربی گفت که کاهش تعرفه به ۱۹ درصد لزوماً به معنای نفس راحتی برای صنایع جاوه غربی نیست، چرا که این میزان همچنان نسبت به تعرفه‌ای که آمریکا برای کشورهای دیگر تعیین کرده، بالا محسوب می‌شود. او افزود: از یک سو این کاهش تعرفه چالش محسوب می‌شود، اما از سوی دیگر فرصتی برای ماست تا بازارهای جدید خارج از ایالات متحده را نیز بررسی کنیم.

نینینگ تأکید کرد که جاوه غربی از پتانسیل زیادی برای نفوذ به بازارهای بین‌المللی خارج از آمریکا، به‌ویژه از طریق محصولات صنایع دستی مانند مد، مبلمان و محصولات مشابه که در اروپا و آفریقا تقاضای بالایی دارند برخوردار است. او گفت: دیروز با وزارتخانه صحبت کردم، و آن‌ها هم تأیید کردند که چشم‌انداز صادرات محصولات صنایع دستی ما، از جمله مد و مبلمان، بسیار امیدبخش است و کشورهایی مثل اروپا و آفریقا علاقه زیادی نشان داده‌اند و واقعاً همین‌طور است.

واکنش بازار نیز مثبت بوده است، به‌طوری‌که برخی از محصولات صادراتی اندونزی شروع به ورود به بازارهای جدید کرده‌اند. نینینگ گفت: «بنابراین، این موضوع باعث تشویق ما برای گسترش صادرات به بازارهایی غیر از آمریکا شده است. با این حال، او اذعان کرد که نرخ تعرفه متقابل که هنوز هم در سطح ۱۹ درصد قرار دارد، به‌ویژه با توجه به رقابت سخت با کشورهایی مانند ویتنام، مالزی و فیلیپین چالشی جدی محسوب می‌شود. او افزود: محصولات ما از نظر کیفیت خوب هستند، اما در رقابت قیمتی با کشورهایی دیگر باید بسیار فعال عمل کنیم. ما همچنان روی بازار آمریکا کار می‌کنیم، اما باید به بازارهای دیگر نیز نگاه کنیم تا صادرات خود را گسترش دهیم.

در سوی دیگر، درباره ورود محصولات آمریکایی بدون تعرفه به اندونزی، نینینگ گفت که این مسئله تهدیدی جدی برای بازار داخلی محسوب نمی‌شود. زیرا تفاوت‌هایی میان مشخصات کالاهای داخلی و آمریکایی وجود دارد که باعث می‌شود رقابت مستقیمی بین آن‌ها شکل نگیرد. او توضیح داد: در واقع محصولاتی که از آمریکا وارد می‌شوند، اغلب محصولاتی مانند گندم، سویا، و محصولات نفت و گاز هستند که ما به آن‌ها نیاز داریم و خودمان تولید نمی‌کنیم. قبلاً این محصولات را از خاورمیانه وارد می‌کردیم، حالا فقط منبع واردات را تغییر داده‌ایم. بنابراین، در این وضعیت، رقابتی بین محصولات آن‌ها و محصولات ما وجود ندارد.

علاوه بر اظهار نظرهای مقامات رسمی و شخصیت های اقتصادی و تجاری، این توافق در **افکار عمومی مردم اندونزی** نیز بازتاب بسیار گسترده ای داشته که می توان آن را در چند گروه مورد بحث و بررسی قرار داد:

واکنش‌های انتقادی (غالب)

۱) نابرابری آشکار در تعرفه‌ها (۱۹٪ مقابل ۰٪): سیاری از کاربران به وضوح از این شکایت دارند که کالاهای اندونزیایی برای ورود به بازار آمریکا مشمول مالیات ۱۹٪ هستند در حالی که کالاهای آمریکایی بدون تعرفه وارد اندونزی می‌شوند. تعبیر رایج: "۱۹-۰، شکست فاحش و تحقیرآمیز در صحبت های کاربران دیده می شود.

۲) دسترسی کامل آمریکا به منابع اندونزی: نگرانی از اینکه توافق به آمریکا "دسترسی کامل به معادن و منابع طبیعی" اندونزی از جمله نیکل، مس و سایر مواد معدنی داده و این مسئله یادآوری دوره استعمار (پرتغال، هلند، ژاپن) و تشبیه توافق با استعمار مدرن می باشد.

۳) فشار بیشتر بر مردم، سود برای نخبگان که این موضوع از طریق افزایش مالیات بر مردم و فشار اقتصادی داخلی اتفاق خواهد افتاد. همچنین شک و شبهه نسبت به منافع شخصی برخی مقامات و «تسلیم» در برابر قدرت‌های خارجی از جمله دیگر مباحثی بود که برخی کاربران به آن اشاره داشتند.

۴) ترس از وابستگی و از بین رفتن خودکفایی که نوعی ابراز ناامیدی از فروختن استقلال اقتصادی و انتقاد از وابستگی به واردات آمریکا به جای حمایت از تولید داخلی را مطرح می نمود.

۵) استناد به سخنان ترامپ "جمله آن‌ها به ما ۱۹٪ پرداخت می‌کنند، ما هیچ‌چیز نمی‌پردازیم و دسترسی کامل داریم" به‌طور گسترده نقل شده و موجب خشم و تمسخر کاربران شده است.

واکنش‌های خنثی یا تحلیل‌گرانه

برخی کاربران تلاش کردند تحلیل اقتصادی واقع‌گرایانه ارائه دهند از جمله اینکه کاهش تعرفه از ۳۲٪ به ۱۹٪ برای صادرات اندونزی به آمریکا به‌خودی‌خود امتیاز مهمی است. یا اینکه واردات بدون تعرفه کالاهای آمریکایی ممکن است باعث کاهش قیمت برخی اقلام (مثلاً گوشی آیفون یا سویا و گندم) شود. همچنین برخی کاربران اظهار داشتند این اقدام ممکن است یک "راه‌حل موقت برای جلوگیری از بحران اقتصادی" باشد، و یک پیروزی استراتژیک محسوب نمی شود.

طنز و کنایه در واکنش‌ها

در پست های کاربران، از عبارت‌هایی مانند "Macan Asia jadi Meong" ببر آسیا تبدیل به گربه شد،" "Kacung Amerika نوکر آمریکا، "Pak presiden, saya speechless" جناب رئیس جمهور من حرفی برای گفتم دیگر ندارم، ۱۹-۰"salam terhangat pak , ؟- Amerika bebas tarif, kita tetap bayar?٪۱۹ Ini win-win apanya? ٪۱۹ برای ما، ۰٪ برای آمریکا، برای طعنه به دولت استفاده شد.

احسانه نژادمحمد نامقی

کارشناس اقتصادی نمایندگی ج.ا. ایران ـجاکارتا (تیر ۱۴۰۴ ـ جولای ۲۰۲۵)

منابع:

https://bandung.bisnis.com/read/20250717/550/1894047/tarif-trump-19-jabar-tetap-cari-pasar-baru-untuk-ekspor

https://www.france24.com/en/live-news/20250716-indonesian-shoemakers-fear-trump-tariffs-despite-lower-levy?utm

https://www.thejakartapost.com/business/2025/07/16/indonesian-shoemakers-fear-trump-tariffs-despite-lower-levy.html?utm_

https://www.yahoo.com/news/indonesia-says-u-trade-deal-051318152.html?utm_

https://www.yahoo.com/news/trump-says-indonesia-face-19-175732132.html?utm_

https://www.youtube.com/watch?v=qyiiNswDXNE&utm

https://www.pikiran-rakyat.com/ekonomi/pr-019499234/soal-tarif-19-persen-dari-as-pengamat-khawatir-ujungnya-indonesia-harus-beli-minyak-mahal-dari-as?utm_

https://www.apluswire.com/2025/07/as-kenakan-tarif-19-persen-ke-ri-trump-kami-tak-bayar-apa-pun.html?utm

https://www.tempo.co/ekonomi/trump-turunkan-tarif-impor-indonesia-jadi-19-persen-2013489?utm_

https://www.cakaplah.com/berita/baca/125426/2025/07/16/donald-trump-umumkan-kesepakatan-tarif-impor-dengan-presiden-prabowo?utm

https://www.kompas.id/artikel/trump-turunkan-tarif-untuk-indonesia-dari-32-persen-menjadi-19-persen/amp?utm_

https://www.businesstoday.in/world/us/story/us-indonesia-trade-deal-32-percent-tariff-economic-impact-484783-2025-07-15?utm

https://en.antaranews.com/news/366945/bank-indonesia-cuts-policy-rate-to-525-to-support-growth?utm